२०२१-२२
शास्त्री-परीक्षा
खण्डः–प्रथमः, अधिसत्रम्–प्रथमम्
विषयः- अनिवार्यसंस्कृतम्, पत्रम्- द्वितीयम्

समयः - ३½ होराः
सम्पूर्णाङ्कः – ७०

निर्देशः – एकस्यां पंक्तौ दश शब्दाः प्रतिपृष्ठं च अष्टौ पंक्तयो लेख्याः ।

१. अधोलिखितेषु द्वौ श्लोकौ प्रसङ्गपुरःसरं व्याख्येयौ - १५

क. ध्यानव्याजमुपेत्य चिन्तयसि कामुन्मील्य चक्षुः क्षणं
पश्यानङ्गशरातुरं जनमिमं त्राताऽपि नो रक्षसि।
मिथ्याकारुणिकोऽसि निर्घृणतरस्त्वत्तः कुतोऽन्यः पुमान्
सेर्ष्यं मारवधूभिरित्यभिहितो बोधौ जिनः पातु वः।।

ख. स्वर्गस्त्री यदि तत्कृतार्थमभवच्चक्षुः सहस्त्रं हरे-
र्नागी चेन्न रसातलं शशभृता शून्यं मुखेऽस्याः स्थिते।
जातिर्नः सकलान्यजातिजयिनी विद्याधरी चेदियं
स्यात्सिद्धान्वयजा यदि त्रिभुवने सिद्धाः प्रसिद्धास्ततः।।

ग. नीताः किं न निशाः शशाङ्कधवलाः नाघ्रातमिन्दीवरं

किं नोन्मीलितमालतीसुरभयः सोढ़ाः प्रदोषानिलाः।

झङ्कारः कमलाकरे मधुलिहां किं वा मया न श्रुतः

निर्व्याजं विधुरेष्वधीर इति मां येनाभिधत्ते भवान्।।

२. **जीमूतवाहनस्य चरित्रचित्रणं कुरुत।**

१२

अथवा

नागानन्दनाटके प्रथमाङ्कवैशिष्ट्यं निरूपयत।

३. **अधस्तनाः सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः-**

८

क. नागानन्दनाटके विदूषकस्य नाम किम्?

ख. नागानन्दनाटकस्य रचनाकारः कः?

ग.नागानन्दनाटकस्य नायकः कः?

घ. जीमूतवाहनस्य पितुः नाम किम्?

ङ. नागानन्दनाटकस्य कथावस्तु केन जातकेन सम्बद्धम्?

च. मित्रावसुः कस्याः भ्राता अस्ति?

छ.	शंखचूडः कः?

ज.	सुनन्दः कस्य सेवकः अस्ति?

४. अधोलिखितेषु सूत्रत्रयस्य सोदाहरणं व्याख्या विधेया-

१२

क.	इको यणचि।

ख.	एङि पररूपम्

ग.एचोऽयवायावः।

घ.	स्तोःश्चुना श्चुः।

ङ.	अकः सवर्णे दीर्घः

५. सूत्रोल्लेखपूर्वकं कयोश्चिद् द्वयोः सन्धिः करणीयः -

८

क. हरे + अव

ख. हरिम् + वन्दे

ग. कृष्ण + एकत्वम्

६. पाणिनेः परिचयो देयः।

७

अथवा

महाभाष्यस्य परिचयो देयः।

७. अधस्तनाः सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः -

८

क. बाह्यप्रयत्नाः के सन्ति?

ख. तालुस्थानीयवर्णाः के सन्ति?

ग.पदसंज्ञाविधायकं सूत्रं किम्?

घ. जश्-प्रत्याहारे के वर्णाः?

ङ. संहितासंज्ञाविधायकं सूत्रं किम्?

च. प्रत्याहारसंज्ञाविधायकसूत्रं किम्?

छ. प्रसक्तस्यादर्शनं किं भवति?

ज. अचां मध्ये योऽन्त्यः स आदिर्यस्य तत् किं संज्ञं स्यात्?

****